1830. No. 72.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 7 SEPTEMBER.

BEKENDMAKING.

Ten gevolge der volbragte vernieuwing van de dubbele Valbrug over den middenkoker van de groote Zeesluis, de Nieuwezijlen onder Engwierum, zal de, sedert den 12 Augustus ll. gestremde passage voor scheepvaart en rijtuigen, met den dezer maand weder zijn opengesteld. *De Gouverneur van Vriesland*,

Leeuwarden, den 2 September 1830. VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL *den* 31 *Augustus*. HH. KK. HH. de Prinsen *van Oranje* en *Frederik der Nederlanden* zijn te Vilvoorde aangekomen; aldaar hebben zij reeds vele aanzienlijke ingezetenen dezer stad ontvangen. Heden morgen 7 ure is de heer *de Cruijkenburg*, aide-de-camp van Prins *Frederik*, van Vilvoorde alhier aangekomen en bij den baron *d' Hoogvorst*, bevelhebber der schutterij, afgestapt; van daar heeft hij zich naar et paleis van den Prins begeven, en is na verloop van twee uren naar Vilvoorde terug gekeerd.

Dadelijk daarop is eene deputatie, bestaande uit de heeren *d' Hoogvorst*, *van der Smissen*, *van der Burch*, *Hotton*, *Rouppe* en *van de Weijer* naar Vilvoorde vertrokken, om volgens den oproerigen *Courrier des Pays-Bas*, de beide Prinsen uit te noodigen in Brussel te komen.

Volgens den *Courrier* is er niet geroofd en geplunderd, doch het *Journal de la Belgique* verzekert, dat er dagelijks roovers en plunderaars gearresteerd worden. Er heeft gisteren avond huisonderzoeking plaats gehad, en men heeft vele geroofde goederen terug gehaald; doch het grootste gedeelte zal niet weder te vinden zijn.

De regter *de Wargny* zal als regter van instructie de vervolgingen tegen de roovers en plunderaars beginnen.

Van den 1 *September*. De commissie gisteren naar Vilvoorde bij HH. KK. HH. den Prins *van Oranje* en Prins *Frederik* gezonden, is gisteren avond om 7 ure terug gekomen. Dadelijk vernam men dat Hoogstdezelven met militaire troepen in de stad willen komen, en eischten dat de onwettige vlag ingenomen en de kokarden zouden worden afgelegd. Het gemeen kwam hierop weder op de been en eischte dat zulks niet zoude geschieden. Men begon dadelijk de straten op te breken en overal barricades aan te leggen, om de troepen er uit te houden. De boomen op de boulevards werden omgehakt en den ganschen nacht gewerkt, om zich tegen het wettig gezag te verzetten. Er werd daarop eene tweede deputatie naar de Prinsen gezonden. Twee leden derzelver werden bij HH. KK. HH. toegelaten, zijnde de baron *d'Hoogvorst* en de heer *Rouppe*; deze verklaarden, dat men de Brabandsche vlag had uitgestoken, om de fransche driekleurige vlag te vermijden en uit den weg te ruimen, welke in eenige kwartieren was uitgestoken; dat zulks geen teeken was van opstand, maar van vaderlandsliefde. Voorts baden zij de Prinsen zonder troepen te komen, en zich van de eensgezindheid en toegenegenheid der burgers te overtuigen; zij stelden voor, dat de troepen nergens toe dienden, dan het volk onrustig en oproerig te maken; dat zulks nahand met minder gevaar konde geschieden. Het schijnt dat de Prinsen hierin hebben toegegeven, dewijl heden morgen de volgende PROCLAMATIE is afgekondigd:

„ Z. K. H. de Prins *van Oranje* zal heden alleen met zijn staf, en zonder troepen binnen de stad komen; hij eischt dat de schutterij voor hem zal uitgaan.

„ De afgevaardigden hebben zich borg gesteld voor zijn persoon en voor de vrijheid om weder met de schutterij de stad te verlaten, indien hij het noodig oordeelt."

De commissie was om middernacht terug gekeerd, en genoodzaakt om over de talrijke barricades te klimmen, ten einde in de stad te komen.

De adjudant van den Prins, de heer *de Cruijkenburg*, bevindt zich op het stadhuis. De vordering van Z. K. H. is, dat de Brabandsche kleuren zullen weggenomen worden. De oproerige *Courrier* zegt dat men zulks weigert. Men geeft voor dat die kleuren niet oproerig zijn. De onderhandelingen duren dus nog voort.

De ambassadeurs van Spanje en Oostenrijk hebben zich aangeboden om als bemiddelaars naar Vilvoorde te gaan, doch de bekende *van de Weijer* heeft zich hier tegen verzet, zeggende, dat zij alleen de zaken zouden regelen. De beide ambassadeurs hebben zich echter naar Vilvoorde bij de Prinsen begeven, om, uit eigen beweging, als bemiddelaars op te treden.

(*Omtrent de aankomst van Z. K. H. den Prins* van Oranje *binnen Brussel, hebben wij in de Extra Courant van eergisteren de bijzonderheden medegedeeld*).

In den avond van gisteren is in eenige straten, nabij die van Notre Dame aux Neiges, huiszoeking gedaan. Men heeft in de verdachte huizen shawls, hoeden en andere na de plundering der onderscheiden verwoeste huizen afkomstige voorwerpen gevonden. Deze huiszoeking heeft overigens weinig opgeleverd; volgens de eigen woorden van een in zulk een huis gearresteerden vrijgelaten boef, is het grootste gedeelte der gestolen goederen alreeds naar buiten de stad gevoerd.

Heden, en gedurende den geheelen verloopen nacht, heeft de stedelijke wacht door hare waakzorg en vastheid onafgebroken, de rust bewaard. Een aantal zeer welbekende rustverstoorders zijn in verzekerde bewaring gezet. Deze stedelijke wacht, daarvan houden wij ons verzekerd, zal aan het beginsel getrouw blijven, in hetwelk zij zich heeft ingesteld; na plundering, brandstichting en voorgenomen moord te hebben gestuitkt, zal zij erkennen dat het harer waardig is, al datgene nog te doen wat door de ware belangen dezer schoone stad wordt voorgeschreven; al datgene wat zoo gebiedend vereischt wordt door het regt van eigendom, door den Handel en Nijverheid. Deze zal daarom, het rijk der wetten van dit Koningrijk binnen onze muren herstellen; zij zal het wel beseffen dat hierin alleen voor ons de eenige weg tot behoud gelegen is, en dat al wat daar buiten is, tot niets anders geleidt dan tot verwarring, tot regeringloosheid en tot den volslagenen ondergang van het maatschappelijk bestaan. Het is onmogelijk, dat deze waarheden, die van alle tijden zijn, en welker meest onverwijlde toepassing door onze omstandigheden op het dringendst wordt ingeroepen, niet door alle regtschapene, huisselijk gezinde, eigendom bezittende, iets te verliezen en te beschermen hebbende menschen worden aangekleefd.

Van den 2 *September*. De van hier dezer dagen afgevaardigde Commissie naar 's Gravenhage, is gisteren terug gekomen, zie hier het rapport door hen uitgebragt; de mannelijke taal van den Koning, strookte in geenen opzigte met het gevoelen van de oproerlingen, van hier dat kort na de afkondiging, als teeken van verontwaardiging zulks op de openbare pleinen werd verbrand.

RAPPORT.

MIJNE HEEREN!

Maandag ten één ure in 's Gravenhage aangekomen zijnde, hebben wij aan Z. M. een gehoor gevraagd. Reeds binnen een half uur hebben wij daarop een gunstig antwoord bekomen. Dingsdag ten 12 ure des middags hebben wij ons op het Paleis vervoegd; Z. M. heeft ons minzaam ontvangen. De Koning vraagde ons naar onze volmagt, en heeft de lastgeving (*le titre*) uit kracht van welke wij verschenen, niet afgewezen (*n'a pas décliné*.)

Na de lezing van onzen schriftelijken lastbrief te hebben aangehoord, zeide Z. M. dat het Hoogstdenzelven aangenaam was, onze wenschen, ter bijeenroeping van de Staten Generaal tegen den 13 September, reeds vooraf vervuld te hebben, als het wettige en zekere middel om de wenschen van alle gedeelten des rijks te kennen en te voldoen.

Na eenige algemeene aanmerkingen geopperd te hebben, zijn wij tot het voorstellen en het behandelen der onderwerpen gekomen, welke wij in Uwe zamenkomst van den 28 Augustus, mondeling in last gekregen hadden, aan Z. M. voor te dragen.

Op het stuk der ministeriële verantwoording en van het contreseign, heeft Z. M. gezegd, dat de grondwet hunne theoriën niet gewettigd had; dat die welligt regtmatig en misschien nuttig mogten kunnen zijn, maar dat daartoe eene herziening en verandering der Grondwet noodzakelijk is, in gemeen overleg met de Staten-Generaal, en dubbelen getale te zamen geroepen. Dat, dewijl op den 13 September eene buitengewone zitting werd geopend, en het zij op Zijner Majesteits aanvraag, het zij op verzoek der Tweede Kamer, er een voorstel tot dit einde, als ook over alle andere door ons als voor het land nuttig en voordeelig beschouwd wordende onderwerpen kon gedaan worden.

Daarop kwamen wij tot onze aanvraag tot het ontslag van eenige Ministers, en bepaaldelijk van den heer *van Maanen* zonder zich omtrent hen in eenige voorspraak te laten, noch zich misnoegt te betoonen of eenige tegenspraak te doen op de vragen welke wij aan Hoogstdenzelven breedvoeriglijk hebben opgegeven, antwoordde Z. M. dat aan Hoogstdenzelven alleen het regt toekwam, om Ministers aan- of af te stellen; dat overigens Z. M. geen besluit kon nemen, zoo lang Hoogstdezelve den schijn kon hebben er toe gedwongen te zijn; dat Z. M. te zeer het handhaven zijner Koninklijke waardigheid ter harte nam, om den schijn te willen hebben van in verzoeken te treden, die, als het ware, *met de pistool op de borst* gedaan worden. Z. M. heeft ons, zoo als ook aan de Luiksche gedeputeerden, duidelijk doen zien, dat Hoogstdezelve onze vraag anders in overweging zoude kunnen nemen. (Die vraag is thans aan de door den Prins *van Oranje* ingestelde *organieke Commissie* onderworpen. Wij verblijden ons in de overtuiging dat nog vóór het einde van den dag, deze Commissie een met onze wenschen overeenkomstig besluit zal hebben genomen.)

Omtrent de plaatsing van den hoogen raad verklaarde de Koning, dat het besluit daartoe na rijpe overweging genomen was; dat het Hoogstdeszelfs verlangen was, zich overigens met deze vraag bezig te houden, om de daartoe betrekkelijke inrigtingen zoodanigerwijze te beramen als meest met aller belangen zal strooken.

Onze klagte betrekkelijk de ongelijke begeving der ambten, en groote openbare instellingen en administratien, kwam den Koning te bedroeven; en zonder de facta daarvan tegen te spreken, heeft Hoogstdezelve gezegd, dat het zeer moeijelijk was de administratie te verdeelen, en dat het nog veel moeijelijker was op dit stuk een ieder te vrede te stellen; dat overigens dit een voorwerp van Hoogstdeszelfs zorgen zoude zijn zoodra de goede orde was hersteld; dat het, vóór alles betaamde dat de Prinsen, Hoogstdeszelfs Zonen, aan het hoofd der troepen binnen Brussel wederkeerden, en alzoo aan den blijkbaren staat van aanhoudende afdwinging een einde te maken, aan welke Hoogstdezelve niet kon toegeven, zonder voor alle de overige steden des rijks een schadelijk voorbeeld te stellen.

Na langdurige overwegingen over ongelegenheden en zelfs over de waarschijnlijke onheilen, die verbonden zouden zijn aan eenen stormenderhandschen inval dier troepen, en het voordeelige eener tot de intrede der troepen te treffen overeenkomst en uit te vaardigen proclamatie, te gelijkertijd gedeeltelijk de wachtposten der stad door burgerwachten te laten bezetten, verwees Z. M. ons aan den Minister van binnenlandsche zaken, en raadde ons, bij onze terugreize naar Brussel, daarover met de Prinsen te spreken. Bij het einde, betuigde Z. M. Hoogstderzelver wensch dat alles spoedig tot kalmte mogt komen; met levendig gevoel, en herhaalde malen betuigde daarbij Z. M. hoe zeer Hoogstdezelve van bloedvergieting gruwde.

Na twee uren audientie gehad te hebben, verlieten wij Zijne Majesteit, en vervoegden ons bij den minister van binnenlandsche zaken, die zich tot den Koning moetende begeven, ons tegen 8 ure des avonds tot een mondgesprek heeft bescheiden.

Dezelfde redewisselingen over de onderscheidene door ons aan Z. M. voorgedragene onderwerpen, hebben plaats gehad; alles is met eene opregtheid en ongedwongene hartelijkheid verhandeld, die ons de grootste hoop heeft gegeven. De heer *Lacoste* heeft ons bewezen een Belgisch hart in zich om te dragen, en met de beste bedoelingen bezield te zijn.

Op verzoek van onderscheidene gister avond te zaamgekomen leden van den generalen staf der burgerwacht, en overeenkomstig met de door Z. M. uitgedrukte begeerte, hebben de heeren *Joseph d'Hoogvorst* en *Gendebien* zich naar den Prins *van Oranje* begeven; zij hebben hem den uitslag hunner zending te 's Hage, als ook den staat der zaken te Brussel, wezenlijk zonder eenige achterhoudendheid zoo als die is, medegedeeld. Z. K. H. heeft hen verzekerd dat hij van de zitting der heden morgen vergaderde commissie uitkomsten hoopte, die voldoende zijn zouden, en meest geschikt om zijne begeerte en zijn vast besluit te doen kennen, om aan de wenschen des lands te voldoen: De Prins heeft hen gelast u te zeggen, dat hij de tusschenkomst op zich genomen had tusschen den Koning en de bewoners van het Zuiden (*le midi*), en dat hij onze vragen zoude ondersteunen zoodanigerwijze, dat dezelve de spoedigste en volkomenste vervulling kunnen bekomen.

Wij hebben heden stellig vernomen, dat de op het paleis van den prins vergaderde commissie, met werkzamen ijver het doel harer instelling behartigt, en dat op onderscheidene punten uwer aanvragen, nog in den loop van den dag, zeer voldoende besluiten zullen toekomen.

Brussel, den 2 September 1830.

(*Get.*) MM. JOSEPH D'HOOGVORST.
ALEXANDRE GENDEBIEN.
De Graaf FELIX DE MERODE.
Baron FRÉDÉRIC DE SECUS de ZOON.
PALMÆRT, de VADER.

Afdrukken van bovenstaand Rapport werden in menigte aangeplakt en verspreid, doch geenszins met genoegen door de menigte ontvangen.

Over het algemeen heerscht hier eene verbittering, die een verbazend bewijs oplevert van het vermogen, hetwelk eene onafgebroken en zich altijd aan het doel houdende leiding op de gemoederen kan uitoefenen.

Wat mag toch wel de redenen zijn, dat alleen de omwentelingsgezinden die kunst verstaan; en door de regering nimmer iets gedaan is om althans de uitwerking daarvan door eenen tegenovergestelden invloed te verzwakken? De hoofden der stedelijke garde verklaren met een onbegrijpelijk zelfsvertrouwen volkomen zeker te zijn van de veiligheid van den Prins. Door welke middelen kunnen zij die zekerheid hebben, ten ware dat *het volk* zoodanigerwijze door hen afgerigt en gestemd zij, dat zij het naar welgevallen beheerschen, nu eens om het als waanzinnig al wat onder deszelfs bereikt valt te doen vernielen, dan weder om het stil en bedaard in een hoek te doen kruipen?

Bijkans alle Engelsche huisgezinnen hebben de stad verlaten. Ook onderscheidene waren-magazijnen worden vervoerd.

Op dit oogenblik, half elf ure des avonds, wordt eene publicatie uitgegeven, door Z. K. H. gezamentlijk met wat men de *organique commissie* noemt. Ook deze doet bij de ministers geen genoegen.

LUIK, *den* 30 *Augustus*. Onze stad heeft een hoogst zonderling aanzien; de orde blijft er bestaan, maar het is om zoo te spreken de orde van een uitgestrekt legerkamp. De inwoners zijn gewapend en wapenen zich steeds meer en meer. De burgerwacht is bewonderenswaardig; de kadres harer kompagnien zijn verdubbeld; het is te wenschen dat zij nog vergroot worden, ten einde de manhaftige, zich voor het gemeene welzijn opofferende ingezetenen eenige rust kunnen genieten. De schutterij is met den besten geest bezield. Wij vernemen dat de platte lands gemeenten almede de wapenen beginnen op te vatten; dit kan op onderscheiden plaatsen nuttig en noodzakelijk worden.

BRUGGE, *den* 30 *Augustus*. De ter hand genomen maatregelen van voorzorg hebben hier de rust hersteld; de burgerwacht doorkruist de onderscheidene wijken der stad. De regering heeft eene kennisgeving uitgevaardigd, waarbij alle zamenscholing van meer dan vijf menschen verboden wordt, en zoo die evenwel plaats mogt hebben door de burgerwacht uit een gedreven zal worden.

Van den 3 *September*. Onze stad geniet bij voortduring de volmaaktste rust, zoowel als Kortrijk, IJperen, Thielt, Ostende enz., alles wat omtrent die steden verteld en geschreven wordt, is bezijden de waarheid. Overal zijn alle publieke zoo wel als bijzondere werken in den vollen gang.

LEUVEN, *den* 3 *September*. Het gerucht van den aanmarsch der troepen uit Holland, en van de volharding van den minister *van Maanen* in waardigheid te houden, hadden gister in onze stad de verbittering ten top gevoerd. Omstreeks den avond begaf zich eene groote menigte der inwoners naar het groote plein voor het stadshuis, en begeerde wapenen. Men beweerde dat er in de kazerne voorhanden waren.

De plaatselijke kommandant betuigde op zijn woord, dat er geene waren. De volksmenigte bleef echter bij haar geloof, begaf zich naar de kazerne, nam het schilderhuis om zich daarvan als eene soort van stormram te bedienen, liep de deuren open, en vond er een groot aantal geweren. Deze dwaling van den plaatselijken kommandant veroorzaakte het hevigst misnoegen.

Men begeerde dat het garnizoen op staanden voet, de wapenen overgeven en de stad verlaten zoude. De plaatselijke kommandant gaf daarin toe, begaf zich naar de kazerne om aan de burgerwacht de geweren over te geven, en beloofde op het woord van eer dat het garnizoen zich niet daartegen verzetten zoude. Maar tot groote verontwaardiging van het publiek, schoten de militairen met pelotons vuur op aannaderende burgerwachters, waarbij vier derzelve gedood en vele anderen gekwetst werden. Toen kende de woede van het volk geene palen meer; het wierp zich op de troepen, ontwapende ettelijke soldaten en anderen ontkwamen door de tuinen; de overigen kapitteleerden, en in weinig tijds was er geen enkel soldaat meer in de stad. Daar in deze moeijelijke omstandigheden de regering zich niet vertoond had, is er eene veiligheidscommissie ingesteld, die voor de verdediging der stad en het behoud der orde zal waken.

BREDA, *den* 4 *September*. Heden morgen, ten half vier ure, hebben wij het onschatbaar geluk gehad, Z. K. H. Prins WILLEM *van Oranje* in ons midden te zien aankomen. Met geestdrift hebben wij, en velen onzer stadgenooten, onder het herhaald gejuich, *leve de Prins! leve de Koning!* hem mogen verwelkomen. Wij heb-

ben uit [illegible]nen mond mogen hooren: *Vrienden, alles zal wel gaan: zonder bloed storten hopen wij alles ten beste te schikken. Ik ben wel!* Dit laatste woord was op deze oogenblikken ons de blijdste tijding.

Z. K. H. werd dadelijk verwelkomd door de Burgemeester en Wethouderen en den heere Kommandant dezer vesting, en het behaagde Z. K. H. eenige oogenblikken af te stappen bij den heer *van Mierlo*, wethouder dezer stad.

De eerste en gewigtige taal voor ons dierbaar vaderland was, (zoo als wij hier boven zeiden), dat wij gerust konden zijn, alles zou ten beste keeren; geene bloedstorting zouden wij behoeven te vreezen, daar er nog *Braven!* in Brussels muren wonen, en die braven zullen regt en wet handhaven! De treurige gebeurtenissen waren voortgesproten uit eene menigte der *laagste* volksklasse, die de schandelijkste verwoestingen hadden aangerigt, doch spoedig door betere Brusselaren waren overmand, en Z. K. H. koesterde de gegronde hoop, dat in zeer korten tijd de rust en orde wederom geheel hersteld zouden zijn.

Na een kwartier uurs vertoefd te hebben zette Z. K. H. zijne reize onder een duizendwerf herhaald houra! Leve onze Prins! naar 's Hage voort.

Ziedaar den inhoud van hetgeen ons van 's Prinsen woorden is ter ooren gekomen. Wij willen de gebeurtenissen niet vooruitloopen, noch een voorstel beoordeelen, dat wij nog niet dan zeer gedeeltelijk kennen. Wij ontveinzen het echter niet, dat wij er nog verre af zijn van in de gerustheid te deelen, die den geliefden Prins scheen te bezielen. De toekomst komt ons thans duisterder voor, dan, wanneer *schuldig bloed* gevloeid ware;... doch wij schorsen ons oordeel op. Het plegtanker, waarop wij ons thans verlaten, is de zekerheid, dat geen Prins *van Oranje*, zonder wijze redenen, den hoon, zijn huis aangedaan, lang ongestraft kan laten.

De voornaamste gearresteerde oproerlingen te Antwerpen zijn, behalve zekere *Antonie*, dien men eerst op staande voet had willen nederschieten, de twee zonen van een' rijken makelaar in koffij, *Matthijssen* genaamd; de eerste werd gevat, terwijl hij geld aan het graauw wilde uitdeelen, de ander, zegt men, omdat twee pistolen bij hem gevonden werden. Zoo gaat althans de spraak; aan het arresteren van den eerstgedachten *Matthijssen*, (die het geld uitdeelde), schijnt geen twijfel te zijn.

'sGRAVENHAGE, *den 4 September*. Heden morgen ten half tien ure, is Z. K. H. de Prins *van Oranje*, alhier aangekomen en in zijn paleis afgestapt. Zoodra hij, bij het inrijden door de bevolking bemerkt werd, vloeide eene groote menigte zamen, die hare gulhartige vreugde over Hoogstdeszelfs terugkomst door luide toejuichingen te kennen gaf. Bij het uitstappen van het rijtuig, reikte Z. K. H. aan onderscheidene personen, zoo welgekleede als andere, met groote aandoening de hand, en riep uit: *Gij zijt brave Hagenaren!*

Weinige oogenblikken daarna, keerde Z. M. de Koning, die door den adjudant *Omphal*, heden morgen ten 8 ure alhier gearriveerd, van de aanstaande komst des Kroonprins onderrigt was en zich daarop naar het hôtel van den Prins *van Oranje* had begeven, naar zijn Paleis terug. Naauwelijks kreeg de verzamelde menigte, meest uit lieden tot den fatsoenlijken stand behoorende, den Koning in het oog, of eene kreet van: *Hoezee!* verhief zich van alle zijden, en allen, die aldaar tegenwoordig waren, wuifden, onder het dikwerf herhalen van dat geroep, met de hoeden in het rond. Men was algemeen aangedaan; ook de Koning was zigtbaar getroffen over dit blijk van gehechtheid en van vertrouwen. De Kroonprins eenigen tijd daarna naar het paleis van Z. M. gaande, is door de aanwezenden, grootendeels welgekleede menschen, niet minder toegejuicht, en is in den letterlijken zin van het woord, door hen gedragen.

Z. K. H. schijnt te vreden over den uitslag zijner pogingen, Brussel te hebben verlaten. Men heeft verklaard, alles grondwettiglijk te willen behandeld hebben, en men heeft plegtig betuigd, geene andere Dynastie te begeeren, dan die, welke het Koningrijk regeert, onder voorwaarde echter, zoo men zegt, dat de beide deelen van het Rijk een afzonderlijk bestuur onder hetzelfde hoofd zouden uitmaken, ter welker beslissing de Staten-Generaal in dubbelen getale, te Breda zullen worden bijeen geroepen. — Men zou *onmiddellijk* de *Oranje kokarde* opzetten en de *Oranjevlag* van den toren doen waaijen. Kort na de aankomst van Z. K. H. alhier, is een kabinetsraad vergaderd, welke op dit oogenblik nog bijeen is. Men verhaalt tevens, dat te Brussel Z. K. H. zoude voorgesteld zijn, tot Koning der Belgen te worden geproclameerd, doch dat dit op eene Hem waardige wijze zoude zijn afgeslagen.

AMSTERDAM *den 4 September*. Zondag den 29 Augustus zijn er onderscheiden heeren te Gend gevat, onder anderen de advokaat *de Soeter* (één van de weinige onderteekenaars der petitie van Gend). Hij was verkleed in boeren kleeding. Bij het slaan der taptoe, zocht hij, in den Kouter (de paradeplaats) de menigte aan den gang te krijgen. De menschen, welke daar komen, worden naar hunnen naam gevraagd, en dit gebeurde dus ook meester *de Soeter*, die hierop met „het raakt u niet!" dacht vrij te zijn, dan zijn weled. gestr. werd dadelijk in verzekerde bewaring genomen.

Den 30, des morgens, is er te Gend een persoon op de Groenmarkt gevat, die om de menigte aan het schreeuwen te helpen, rijkelijk met kontanten speelde; men vond bij hem 10,000 francs aan gouden specie. Het bleek dat hij geboortig was van Deinse, maar sedert jaren uitlandig was geweest. — Den 31 betrokken de burgers met de Oranje kokarde de wacht.

Te Antwerpen zijn ook vele aanstokers van onrust, die geld onder de geringe klasse, welke men zoo ligt verleiden kan, hadden rondgedeeld, gearresteerd. Van de op zaturdag avond gewonde personen zijn er vier overleden. De rust is er thans volkomen.

Te Verviers heeft het gemeen, door aanzienlijken opgeruid, de meeste fabrijken opengebroken, alle mechaniek vernield en daarna de woningen geplunderd en verbrand.

Aldaar was het graauw op den 28 dezer naar het stadshuis getrokken en had geëischt dat men een driekleurig vaandel zoude uitsteken. Op de weigering had het de glazen ingeslagen, en zich vervolgens door de stad verspreid, om te rooven, te plunderen en te branden. De huizen van de heeren *Pervel*, inspecteur der accijnsen, *Mongeur*, ontvanger dier belastingen, *Drussin*, ontvanger der contributien, van den den controleur *Damri*, en van den notaris *de Lys*, werden het eerst aangevallen, geplunderd en geheel vernield. Men snelde daarna naar de fabrijken om de machines te vernietigen. Na deze rooverijen, plunderingen en branden, waardoor vele menschen in armoede gedompeld zijn, was het er weder rustig geworden.

Men verneemt met genoegen, dat de Utrechtsche Studenten zich hebben aangeboden, om voor Vaderland en Koning tegen de rebellen te strijden. Zulks zal overal navolgers vinden.

Van den 5. Met de Brabandsche diligence verneemt men, dat de troepen gisteren uit Brussel zouden marcheren.

Gisteren zagen alhier de navolgende twee kennisgevingen van ons stedelijk bestuur het licht welke door deze zoo voor de goede zaak welgestemde hoofdstad algemeen worden toegejuicht:

Burgemeester en Wethouderen der stad Amsterdam brengen ter kennisse hunner Mede-Burgers, dat de Edel Achtbare Raad dezer Stad, in hare Vergadering van den eersten September 1830, eenpariglijk het Besluit heeft genomen, om in deze moeijelijke en gewigtige tijden eene plegtige Deputatie aan Z. M. onzen geliefden en geëerbiedigden KONING af te vaardigen, en aan Hoogstdenzelven over te brengen, *de „gevoelens van opregte trouw en gehechtheid, zoo van het Bestuur als van deze „Volkrijke Gemeente aan de Regering en Persoon van Zijne Majesteit, aan Hoogst„denzelven verzoekende, maar tevens met gerustheid overlatende het nemen van zoo„danige maatregelen, als welke kunnen strekken, om de geschokte rust van ons dier„baar Vaderland te herstellen, Zijner Majesteits Regering meer en meer te beves„tigen en de Grondwet te handhaven"*

Dat deze Deputatie, op gisteren ten gehoor bij Zijne Majesteit zijnde toegelaten, niet alleen door Zijne Majesteit op het allerminzaamst is ontvangen, maar ook van Hoogstdenzelven de verzekering heeft bekomen:

„Dat Hoogstdezelve met gevoelens van aandoening deze blijken van liefde en gehechtheid van het Hem dierbaar Amsterdam ontving; dat Hij de Deputatie verzocht Zijne opregte tevredenheid te betuigen over den goeden geest, die deze Gemeente nu ook weder in alle klassen en standen bezielt en de bereidvaardigheid, waarmede zij de haar opgelegde pligten vervult, en dat Hij op het nadrukkelijkst moest betuigen, geen beter bewijs van die liefde en gehechtheid te kunnen ontvangen, dan in de voorduring van die rustige en kalme gezindheid, welke Hoogstdenzelven alléén in staat kan stellen, om zoodanige maatregelen te beramen en aan de op handen zijnde Vergadering der Staten Generaal, 'sLands wettige Vertegenwoordigers, voor te dragen, als tot herstel der rust en handhaving der Grondwet zullen kunnen strekken, onder vermijding van alles wat slechts eenigzins tot stoornis van die rust, ook zelfs met de beste bedoelingen, aanleiding zoude kunnen geven."

Burgemeester en Wethouderen, het zich ten aangenamen pligt makende dit ter kennisse hunner Medeburgers te brengen, vertrouwen met gerustheid, zoo als zulks de ondervinding der jongst verloopene dagen heeft bewezen, dat deze geheele Gemeente zich zal beijveren aan den wensch Onzes Geliefden Konings te beantwoorden, door zich bij voortduring te onthouden van alles, wat zelfs slechts van ter zijde zoude kunnen strekken om dezen wensch tegen te werken, en zich bijzonderlijk te zullen wachten voor alle luidruchtigheid, buitengewone verzamelingen van Personen en wat van dien aard meer zij, en waarvan dikwerf zij, die hun voordeel in onrust zoeken, zoo ligt, ten bederve der brave Ingezetenen en tot stoornis ter rust, gebruik zoeken te maken.

———

Het laatste nummer van de Noordstar behelst het navolgend artikel:

Mijn lot is daarboven beslist! Ik heb de Grondwet bezworen, en zal die handhaven!

Deze weinige, maar veel beteekenende woorden, door onzen Koning in den [...] gesproken, wijzen het beginsel aan, hetwelk zijne handelingen besturen zal.

Mijn lot is dáárboven beslist! Deze woorden ademen moed, uit vertrouwen [...] de goede voorzienigheid ontsproten, die regt tegen onregt beschermt; zij ademen [...] vastigheid, die zich door geen ijdel geschreeuw, ja zelfs door geene plundering [...] moord, van hetgene in moeijelijke omstandigheden pligt is, laat afschrikken. M[...] daarbij: *Ik heb de Grondwet bezworen en zal die handhaven!* Geene Brussel[...] oproerkraaijers zullen eenen WILLEM VAN ORANJE den plegtig afgelegden eed d[...] verbreken.

's Konings antwoorden aan de Luiksche en Brusselsche afgevaardigden hebben deze [...] lijke verwachting reeds aanvankelijk bevestigd. Het geheele Noorden en een goed [...] van het Zuiden staat gereed, om onze éénige wettige Regering met al hunne kra[...] te onderschragen. Het is niet twijfelachtig meer, of men zal het oproer meester wor[...]

Is het mogelijk, dat op den duur, in het belang van beide deelen des Rijks, [...] Noorden en het Zuiden, of liever het echt Nederlandsche en het Waalsche gede[...] van hetzelve geheel en al op dezelfde wijze worden bestuurd? Of zou een afzon[...] lijk beheer over twee zoo onderscheidene bestanddeelen van onzen Staat meer [...] schelijk zijn?

Ziedaar eene vraag, waarvan de oplossing, na het herstel van het Koninklijk Ge[...] hoogst belangrijk zal kunnen worden, doch waarvan de beantwoording nu voorze[...] ontijdig zijn zou?

Bij het verschil van toon tusschen de Luiksche en Brusselsche petitiën zou [...] zeker niet raden, dat het heftigste adres namens eene autoriteit, het zoo onbes[...] namens bijzondere personen is aangeboden. En toch — de Luiksche commissie, [...] den gouverneur aangesteld om de openbare veiligheid te handhaven, (een personeel [...] de gevoerde procedures en de briefwisseling van *de Potter* reeds over bekend,) he[...] gemeend, van *dat* gezag te mogen gebruik maken, om der Regering, namens perso[...] wier namen en aantal niet worden opgegeven, wenschen over te brengen, welke [...] reeds dikwerf geuit en bijna even dikwerf miskend noemt. Te Brussel daarentegen [...] hebben de autoriteiten zich zorgvuldig van alle deelneming aan het zamenstellen of [...] zenden van het adrss onttrokken. Slechts veertig bijzondere personen heeft men tot [...] teekening kunnen overhalen, en wie zegt ons, of niet zelfs van die veertig vele [...] onderteekening zouden geweigerd hebben, indien het adres in minder onbepaalde [...] woordingen was opgesteld?

Mogen wij hieruit niet besluiten, dat, hoe groot ook de wanorde zijn moge, [...] en daar door een opgeruid gemeen te weeg gebragt, en hoe aanzienlijk ook het aa[...] van hen, die tot bescherming van hunne personen en goederen voor het oogenblik [...] wapenen hebben opgenomen, terwijl eene andere dan de Nederlandsche vlag de to[...] versiert, het getal echter der aanstokers van het oproer, die sedert zich aan het ho[...] der rustherstellers geplaatst hebben, en nu wel wenschten meester, en van welverdi[...] de straf verschoond te blijven, geringer is, dan men veelal waant? Van daar, [...] reeds Maandag eene dagorder en eene proclamatie noodzakelijk geacht werden, wa[...] de bevelhebber der burgerwacht zijnen onderhoorigen te kennen geeft, dat de defini[...] organisatie van dezelve hunne zorgen zou verminderen. De leden dier burgerwa[...] schijnen zelve gevoeld te hebben, dat de komst van krijgsvolk hunne tusschenko[...] verder overbodig maken zal.

Trachten wij, terwijl wij de hoofden van het oproer verfoeijen ons te wachten, [...] eene geheele bevolking te veroordeelen, welde deels niet geweten heeft wat zij de[...] deels niet vrijwillig gehandeld heeft.

LEEUWARDEN, *den 6 September*. Men verneemt uit Nijmegen, dat aldaar [...] rust voor eenige oogenblikken is gestoord geworden, doch weldra is hersteld, ten [...] volge der krachtige maatregelen door het bestuur en het garnizoen genomen, vier [...] voornaamste aanvoerders zijn weldra gevat, wier verklaringen de strafwaardige [...] nemens hebben kenbaar gemaakt.

De berigten uit Aken, Elberfeld en Keulen, zijn treurig, in deze plaatsen is [...] oproer geweldig uitgebroken, en vele der aanzienlijkste fabrijken zijn door de [...]ters vernield.

———

Het berigt van 's Prinsen aankomst te Brussel *zonder troepen* heeft de verbe[...] te Amsterdam merkelijk verminderd, ja zelfs bij velen eene sombere en droefgee[...] stemming te weeg gebragt. Wij zullen ons onthouden van de geruchten te ver[...] den, die bij deze laatste tijding in omloop kwamen, alzoo wij het voor *onmog[...]* houden, dat er immer met muiters eenige hoegenaamde schikking kunnen getroffen [...] den, en ons vastelijk overtuigen, dat in geenerlei opzigt, of in het allerminst a[...] oproerige eischen van wet en gezag vertredende landverraders zal worden toegeg[...] Dat in Amsterdam de beste gezindheid heerscht is buiten allen twijfel, en we[...] zeker waar, dat die gezindheid door geen uiterlijk teeken behoeft aan den dag gel[...] of bevestigd te worden. De Amsterdamsche jeugd is in dit tijdsgewricht niet a[...] gebleven om haar veel belovend leven veil te bieden tot instandhouding van he[...] ninklijk constitutioneel gezag. Een met geestdrift ontworpen adres aan Z. M. [...] helst de uitdrukking der gevoelens, die Amstels edele jongelingschap bezielen, en [...] welke zij volvaardig is, om, is het nood, zich ten strijde aan te gorden; bij [...] adres derhalve onze jeugdige Amstelaren zich tot dezelfde opoffering van goed en [...] voor het koninklijk Stamhuis volijverig gereed betoonen, als waartoe hunne voorn[...] ren, ten allen tijde voor het Vorstelijk Oranjehuis zijn bereid geweest. Die ge[...] geest is meer waardig, dan men misschien wel denkt. Het voedsel van dien gee[...] standvastigheid en volharding. JE MAINTIENDRAI, is de koninklijke Wapenspreuk, [...] deze kan even zoo min eene onwaarheid worden als de Grondwet. Wij hopen [...] om, of wenschen althans vuriglijk dat zekere geruchten die ons ook ter oor zij[...] komen, als of er eenige compositie met de afgevaardigden der oproerige steden [...] plaats gehad, van allen grond ontbloot zijn. Er is geene vereeniging mogelijk [...] menschen die de Nationale, dat is de Oranje-kokarde, afgeworpen en door op[...] leuzen vervangen hebben, die zich aan plundering, brandstichting en moord he[...] schuldig gemaakt, die de eer der Nederlandsche banier openlijk hebben geschon[...] die door geheele provincien het oproervuur hebben aangeblazen; menschen, me[...] woord, die al wat door orde en regt in de Maatschappij wordt geheiligd me[...] voet vertreden.

Met dergelijke aterlingen kan, — zonder zich ten diepsten te vernederen en [...] het eergevoel van iederen weldenkenden burger op het grievendst te kwetsen, [...] de uiterste verontwaardiging te ontsteken, — geen Gouvernement, — dat de m[...] de kracht bezit om de oproerigen onder het wettig gezag terug te brengen, en [...] snoode aanstokers te vernietigen, eenige de minste, hoegenaamde gemeenschap o[...] derhandeling aangaan. Te minder nog een Gouvernement, bij hetwelk op den [...] wenk, Kooplieden en Geleerden, Landbouwers en Nijverheid-beoefende burgers, [...] en oud, rijk en arm, als één man zullen opstaan, om; met het geregte krijgszwa[...] de vuist, de regten onzer monarchie te handhaven.

Moge men toch de geschiedenis van vroegere jaren en de voorbeelden van later[...] zich ten nutte maken. Beiden hebben doen zien, wat *concessiën* vermogen. Te[...] 1787, de beide eischen der Belgen werden toegestaan, moest ook alles *gel[...] twee eeuwen* hersteld worden; en ieder weet, dat de zachtmoedige welwillendhe[...] Keizer *Leopold* (1789) slechts met vermeerderde onbeschaamdheid beantwoord [...] tot dat strengere gebeurtenissen den trots dier woelgeesten vernederde. — Wat de [...] *cessiën* van ons tegenwoordig gouvernement bewerkten? — om dat te weten, [...] men slechts de *Courriers des Pays-Bas* en *de la Meuse*, *le Journal de Louvain* [...] gelijke, vóór de beteugeling der drukpers, in te zien.

Neen! toegeven moge baten bij hen, wier beginsel zuiver is; dáár, waar [...] foeijelijkste hartstogten eischen, kan toegevendheid niet dan den bedenkelijken t[...] des lands verergeren. Bij het opheffen van het geweer des muiters, heden toe[...] ven, om morgen, wanneer hij den haan spant, andermaal toe te geven en to[...] eene geheele vernietiging te eindigen!!!... Wij ijzen bij het denkbeeld en tr[...] is in ons de gedachte, dat Neêrlands Koning zulk eene handelwijze niet tot d[...] maken zal. Dán liever geen schepter gezwaaid, dán gelukkiger de slaaf van ee[...] terschen despoot te zijn, dan zulk een Vorst, die niets meer zoude wezen [...] speelbal — niet van het volk — maar van geluk — of vermaardheidzoekers, [...] welken de Koningen niets meer dan, naar hunnen zin, beweegbare stroopopp[...]

Alles duidt voor als nog aan, dat onze Koning dat niet zijn kan, niet zijn [...] Hemel sterke hem in zijne standvastigheid! Aan menschelijke hulp zal het der[...] in het Noorden, en ook niet geheel in het Zuiden ontbreken. De kreet: *Leve [...] je! Weg met de Rebellen*, door de troepen bij hun oprukken naar de oproeri[...] aangeheven, is de algemeene kreet door het grootste gedeelte van Nederland; [...] dra zullen de oproerlingen dien kreet boven hunne lasterkreeten hooren uitkom[...] wenschen geen geweld, zoolang zonder dat, rust en orde te handhaven is; maar [...] geene zachtheid baat, wordt strengheid PLIGT. Geheel Noordelijk Nederland [...] indien het geëischt wordt, tot verdediging van de regten des troons gereed, [...] volk, dat reeds GROOT en VRIJ was, toen het Zuidelijke Nederland nog w[...] van vreemden en met het woord VRIJHEID geheel onbekend was, zal toonen, [...] ook nu, beter dan de oproerpredikers, het woord vrijheid verstaat. Wij wensch[...] geene scheuring met *België*, maar ook dan, wanneer dit het gevolg der tegenw[...] gebeurtenissen moest worden, ook dan zullen de Hollanders, die noch in de 1[...] 16de eeuw, noch in 1813, de *Belgen* behoefden, om zich vrij te vechten, be[...] dat zij in 1830 geene muitzieke *Belgen* behoeven, om hunne onafhankelijk[...] bewaren.

* * *

Standvastigheid en gestrengheid is nu de taak die het hoofd van dezen staat w[...] daartoe moet Hij de middelen gebruiken, welke Hem ten dienste staan; en w[...] de gewone middelen daartoe ontoereikende of minder geschikt zijn, dan moet [...]

vreemdeling ons zijne gevaarlijke hulp komen betoonen en daartoe onze woning binnen dringen. Daarvoor beware ons God! Maar dan moet elk welgezind lid van het huisgezin de handen uitsteken, om den euvelmoed dier weerspannige bewoners te bedwingen, en voor het herstellen van rust en orde in de woning, is het nood, te strijden. Te wapen dan! gij alle, regtschapene Nederlanders! die het met het vaderland en den Koning wel meent; te wapen! om de oproerlingen te bestrijden, die onbeschaamd eene vreemde banier durven uitsteken, vreemde kokardes gelieven te dragen; hunne poorten voor onze Prinsen en de troepen van hunnen Koning sluiten; eenige hoofden, en gedeelten van die troepen belegeren; eigen benden op de been brengen en wapenen, en in die vijandige houding kapitulatien sluiten en afgevaardigden naar den Koning zenden, om aan denzelven eenige onbetamelijke eischen over te brengen, en voldoening aan dezelve van Hoogstdenzelven te vorderen. Te wapen! ook om uwe verdienstelijke schutterijen te ondersteunen, en, wanneer het noodig mogt zijn, de zoodanigen in bedwang te houden en tot hunnen pligt terug te brengen, die nu nog stil zijn, maar welligt alleen het geschikte oogenblik afwachten, om zich bij die muiters te voegen, of op eenigerlei wijze hunne strafwaardige pogingen en bedoelingen te ondersteunen of te bevorderen. Te wapen! eindelijk, om uwen Koning de stellige verzekering te geven, dat het Hem aan strijders niet zal ontbreken; dat Hij in eigene middelen, om het oproer te dempen, en de oproermakers te straffen, niet kan te kort schieten; en Hem te overtuigen, dat het toegeven aan die muiters onvergeeflijke zwakheid zoude zijn.

Maar dit laatste: zouden wij daarvoor wezenlijk te vreezen hebben? Neen onmogelijk! Welke treurige ondervindingen, welke grievende teleurstellingen, welke honende bejegeningen heeft Z. M. in deze laatste jaren van deze oproermakers niet verduurd; en zouden dan nog de hoofden van dien opstand onbekend, het strafwaardige hunner bedoelingen een geheim, de gevaarlijke bron hunner middelen een raadsel zijn? Neen! het helderziende oog des Konings moet dat alles hebben ontdekt, zijn geoefend verstand dat alles hebben doorgrond: en dan kan het niet verborgen blijven, dat toegeven, inschikkelijkheid gebruiken, zelfs maar zachtaardigheid betoonen, hier olie in het vuur moet zijn, en geene andere uitwerking kan hebben, dan dat de euvelmoed van deze muiters en hunne aanvoerders en opstokers worde aangevuurd; dat het wettelijke gezag in onzen Staat geheel worde verlamd en tot eene speelbal gesteld voor deze muitzieke menigte, en dat de rust van het Vaderland en het wezenlijke volksgeluk voor de Nederlanders verloren ga, vermits dan alles aan de luimen van die oproerlingen moet worden opgeofferd, en naar hun verlangen ingerigt, om niet andermaal de tegenwoordige, en misschien nog ergere tooneelen te zien daargesteld.

Neen! het is eenmaal tijd, dat de voortgang van dit kwaad worde gestuit; en het is niet ten onregte, dat wij hier van *voortgang* gewagen. De geschiedenis spreke: eerst hoorde men een dof gemompel, later een luid gemor; in de beide laatste jaren regende het petitien; in den jongsten winter vormden de vertegenwoordigers van de zuidelijke gewesten des Rijks eenen stelselmatigen tegenstand, en nu stelt het volk van een gedeelte dier gewesten een volledigen opstand daar. Wordt dat kwaad *nu* niet met kracht bestreden, met wortel en tak uitgeroeid, dan zal het blijven voortgaan, dan zal men spoedig niet slechts het Koninklijke paleis te *Brussel*, zoo als nu, maar den Koning in zijn paleis aldaar, en de Staten-Generaal in hunne vergaderzaal binnen die stad belegerd, door stoutmoedige eischen van gewapende benden in het naauw gebragt, en tot het uiterste gebragt zien, om te kiezen tusschen het voldoen aan die buitensporige vorderingen en het verlies van hun leven.

Te wapen, Nederlanders, opdat het zoo verre niet kome, gestreden, opdat het kwaad dat toppunt niet bereike!

De bovenstaande uittreksels uit het Handelsblad en Arnhemsche Courant, hadden wij ter perse gereed gemaakt: het antwoord des Konings aan de Brusselsche Commissie, de terugkomst van den Prins in 's Gravenhage, deed ons bijna van het oogmerk ter plaatsing afzien; intusschen na dat de eerste vreugdewekkende indruk tot bedaarder nadenken was gekomen, gevoelden wij ons dubbeld opgewekt, de bovenstaande gedachten ook den Friezen zoo algemeen mogelijk onder de oogen te brengen; het gevaar is niet voorbij; door eene zestienjarige regering heeft onze waardige Vorst bewezen, dat hij niet alleen Regent, maar in den uitgestrektsten zin ook Vader zijns volks is; wordt er dus van dien kant geen zwaar offer geëischt van zijn edelmoedig hart, nu gestrengheid het eenige redmiddel geworden is? — Gaat de vermetelheid der Belgen niet ver, dat zij den Zoon eenen KROON durven aanbieden, welke hij in erfopvolging reeds voor 15 jaren door zijn bloed bevestigd had? dat een minister het durft wagen met een rebellielint omhangen, voor de oogen der Prinsen te verschijnen? terwijl men van een ander minister durft zeggen dat hij zich den eernaam van een edelen Belg heeft waardig gemaakt? Hoe zou een Fries deze lofspraak opnemen? Wat moet er niet voorafgegaan zijn, alvorens men tot deze stoutheden durfde komen?!!!

Het wordt dus hoog tijd, getrouwe vrienden van uwen Vorst! dat de VADER DES VADERLANDS de eerbiedige gevoelens van zijne diepbedroefde onderdanen aan de voeten des troons zie gebragt, en niet door flaauwhartige raadslieden, die wij mogelijk binnen weinige dagen met eenen anderen naam zullen moeten bestempelen, al langer hoe nader aan den rands des afgronds worde gevoerd, waarin, met de Monarchie, ook ons Vaderland zoude verzwolgen worden.

Dat derhalve in alle de steden des Rijks, door de aanzienlijkste ingezetenen, adressen ter teekening worde aangeboden, die uitdrukking bevattende van onzen eerbiedigen wensch, dat niet langer een stelsel van toegeeflijkheid gevolgd worde, hetwelk sedert twee jaren de zuilen van ons Staatsgebouw ondermijnd heeft, en hetwelk ons eindelijk van alles wat ons dierbaar is, van Godsdienst en Oranje, van Grondwet en nationale eer zoude storen.

Ten blijke dat de geest dezer goede gezindheid in onze stad en provincie niets te verlangen overlaat, dient, dat bereids reeds onderscheiden jonge lieden der aanzienlijkste familien zich hebben aangeboden, om daar waar de nood het vereischt, het Vaderland met wapenen te hulp te komen en hetzelve tegen de muiters te helpen verdedigen.

(*Uithoofde de berigten van de onlusten in de Zuidelijke Gewesten van dit Rijk zoo menigvuldig en belangrijk zijn, hebben wij de mededeeling van het MENGELWERK, voor dit nummer achterwege gelaten*).

*** Getrouwd:
DOCKUM, J. KRAMER, en
den 2 September 1830. E. LAND.
Strekke deze tot kennisgeving aan Familie en Kennissen zoo wel in als buiten de stad.

*** Getrouwd:
WORKUM, S. J. DE JONG, en
den 5 September 1830. J. E. BRUNGER.
NB. *De Touwslagerij, tot dus ver gedreven op naam van de Wed. S. J. Hoekema, zal voortgezet worden op naam van S. J. de Jong.*

*** Heden avond ten 11 ure, verloste zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON J. N. v. RIJGERSMA, geliefde Echtgenoot van W. S. IJLSTRA.
SNEEK, den 26 Augustus 1830.
Strekkende dit tot communicatie aan Familie en Bekenden.

*** Door Gods goedheid beviel heden van eenen ZOON, LIJSBERTH KOOISTRA, geliefde Echtgenoot van L. SLUITER.
ARUM, den 24 Augustus 1830.

*** Heden avond verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, S. T. DE BOER, geliefde Echtgenoot van JAN J. ALBERDA.
ENGWIERUM, den 24 Augustus 1830.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON A. H. VAN DER WERF, Echtgenoot van J. B. VAN DEN OEVER.
BOLSWARD, den 31 Augustus 1830.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON, H. AUWEN, Echtgenoot van
OOSTRUM, den 1 September 1830. P. SIJTSEMA, *Predikant.*
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, E. DE VRIES BUWALDA, beviel heden avond van eenen ZOON. J. W. BUNGENBERG.
SNEEK, den 2 September 1830.

*** Heden verloste van eenen ZOON, G. HAAK. Echtgenoot van
MAKKUM, den 2 September 1830. M. POPTA, *Med. et Art. Obst. Dr.*

*** Heden avond verloste mijne geliefde Vrouw TEUBIENA H. ROGGENBORG, van eenen welgeschapenen ZOON. J. G. NOTTING,
LEEUWARDEN, den 2 September 1830. *Mr. Smid.*

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eene DOCHTER, B. SALVERDA, geliefde Echtgenoot van N. BOGTSTRA.
FRANEKER, den 2 September 1830.

MARRUM, den 3 September 1830. Mijne geliefde Echtgenoot G. DIEMER, beviel heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.
L. H. F. CHAILLET, *Onderwijzer.*

*** Heden verloste van eenen welgeschapenen ZOON, MARTIENTJE GOOS, geliefde Echtgenoot van THs. CAMMENGA,
LEEUWARDEN, den 4 September 1830. *Boekbinder.*

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER, J. POOK, geliefde Echtgenoot van B. LOLCAMA.
FRANEKER, den 5 September 1830.

*** Heden overleed tot bittere droefheid van mij, en mijne zes overige Kinderen, mijn jongste Zoontje, HENDRIKUS, na eene hevige zenuwziekte van ruim veertien dagen, in den ouderdom van vijf jaren en ruim acht maanden.
LEEUWARDEN, den 26 Augustus 1830. C. JANSEN.

*** Heden in den vroegen morgen, overleed tot mijne, en mijner kinderen bittere droefheid, aan de gevolgen van eene hevige beroerte, mijn waarde Echtgenoot, LEENDERT Jz. BUISMAN, in leven Commissaris van het Veer van Harlingen op Amsterdam, in den ouderdom van ruim 66 jaren. J. F. BUISMAN,
HARLINGEN, den 28 Augustus 1830. Geb. VAN DER ZEE.

*** Heden morgen zeven uren, overleed ons geliefd jongst Dochtertje, TITIA GEERTRUIDA, in den ouderdom van ruim zes maanden.
LEEUWARDEN, H. BORGRINK.
den 2 September 1830. A. APPELHOFF.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 3 September 1830, *f* 33 : 00. KAAS, *f* 19 : 50 à 22 : 50.

De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge *f* 207 : 00 het Last. — Tarwe *f* 11 : 08 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 4 SEPTEMBER 1830.

NEDERLANDEN:					
Werkelijke Schuld ..	2½ pct.		52¾	a	53
Rest. Uitgestelde dito ..	„		$1\frac{5}{16}$	a	$1\frac{3}{8}$
Kans-Biljetten		f	24	a	24½
Schuldb. Am. Sijndic.	4½ pct.		90	a	90½
———————	2½	„	74½	a	75
Domein Losrenten...	2½	„		a	
Aandeelen Handelm..	4½	„	86¼	a	87
FRANKRIJK:					
Inschr. op 't Grootb..	3 pct.		72¼	a	73
Dito Certificaten	3	„		a	
ENGELAND:					
Geconsolideerde.....	3 pct.		90	a	90¼
RUSLAND:					
Bij *Hope & Comp*...	5 pct.		100½	a	100¾
Id. van 1828 en 1829	5	„	100¼	a	100½
Inschr. op 't Grootb.	6	„	65¾	a	66
Certificaten dito	6	„	66¼	a	66½
Dito te Hamburg...	5	„		a	
Dito te Londen	5	„		a	
POLEN:					
Aandeelen 1829		f		a	
DENEMARKEN:					
Te Londen 1825.....	3 pct			a	

SPANJEN:					
Te Londen 1822...	5	pct.	17¾	a	18
Perp. Rent. 1829 Par.	5	„		a	
Dito dito 1830 Amst.	5	„	43½	a	44¾
OOSTENRIJK:					
Bank, bij *Coll & Co.*	5	pct.		a	
Dito dito	4	„		a	
Certificaten	2½	„		a	
Metaliek.........	2½	„		a	
Dito	5	„	91½	a	92
Dito te Londen ...	5	„		a	
Bank-Actien	3	„		a	
Aandeelen *f* 100 bij *Rothschild f*				a	
Dito.... „ 250 bij dito	4	pct.		a	
NAPELS:					
Certificaten	5	„	63½	a	64
Dito in Londen	5	„		a	
GRIEKENLAND:					
Negotiatie te Londen.	5	pct	26	a	32
Oblig. Portugal....	5	pct.		a	
„ Braziel......	5	„		a	
„ Mexico.....	5	„		a	
„ Idem	6	„		a	
„ Columb. 1824	6	„		a	
„ Peru	6	„		a	

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN MENALDUMADEEL, zullen, op Dingsdag den 14 September 1830, des voormiddags ten 10 ure, in de Grietenij Raadkamer te Menaldum, aan den minstaannemende besteden: Het VERNIEUWEN van den DORPS OPSLAG te Menaldum, met bijlevering van alle benoodigde Materialen, waarvan de voorwaarden ter lezing liggen in de Herberg aldaar.

Alzoo de Post van Medicinae Doctor en Vroedmeester te Woudsend, door het bedanken van den Heer *B. van Roijen* naar elders vertrokken, vacant is geworden, noodigen Grietman en Assessoren van Wijmbritseradeel alle de genen uit, die de vereischten bezitten en inclineren mogten zich als MEDICINAE DOCTOR en VROEDMEESTER voor deze Grietenij te Woudsend neder te zetten, om zich *vóór den 1 October* 1830, bij het Grietenij Bestuur van Wijmbritseradeel schriftelijk en vrachtvrij aan te geven. Het vast jaarlijksch Tractement aan dezen Post verbonden, tot zoo lang de Heer *C. de Koe*, mede Genees-, Heel- en Vroedmeester te Woudsend aldaar blijft practiseren, is *f* 400; zullende dit Tractement, ingevalle de laatstgenoemde zijne Praktijk in dat Dorp nederlegt, door het Bestuur worden verminderd, echter nimmer beneden de *f* 200; terwijl eindelijk de Algemeene Armen gratis moeten worden behandeld.
Sneek, den 25 Augustus 1830.
Grietman en Assessoren van Wijmbritseradeel, S. v. W. RENGERS.
Ter ordonnantie van dezelven, SCHELTE WIJBENGA.

De Notaris P. STEENSMA, te Minnertsga, zal, op Maandag den 13 September 1830, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *Sjoerd J. Zuidema*, Kastelein te Minnertsga, bij de provisionele toewijzing, publiek bij strijk- en verhooggelden aan den meestbiedende verkoopen:
4 bunders en ruim 13 v. roeden best GREIDLAND, gelegen onder Sint Jacobi Parochie, nabij Wier, van ouds de *Wierster Buurfenne* genaamd, bij den eigenaar *Dirk Sijtses Koopmans* in gebruik; primo Januarij 1831 vrij te aanvaarden.
Nadere informatien bij gemelden Notaris te vernemen.

De Notaris G. ATTEMA, Gz, residerende te Oldeberkoop, zal, op Maandag den 13 September 1830, des morgens om negen uren, ten sterfhuize van den Heer *Paulus Gasinjet*, in leven Ontvanger der Directe Belastingen en Accijnsen te Oosterwolde, op ordinaire Boelgoeds-Conditien verkoopen:
Den geheelen INBOEDEL, MEUBELEN, HUISGERADEN, LEVENDIGE HAVE, HUISMANS REEUW en GEREEDSCHAPPEN, onder welke eerste uitmunten Kabinetten, Bureaux, Bedden met toebehooren, Spiegels, Tafels, Stoelen, en diverse Schilderijen van eene pretieuse waarde, en onder welks laatste twee beste zevenjarige Ruinpaarden, drie Koeijen, twee Varkens, en al hetgeen verders ten dage des verkoops te voorschijn zal worden gebragt.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, te Langweer, zal, publiek bij boelgoed op drie maanden crediet presenteren te verkoopen:
35 Zoo kalve, vare als vette KOEIJEN, en vijf PAARDEN.
Wie gading maakt, kome op Woensdag den 15 September 1830, des morgens precies ten 9 ure, ten huize van *Rudolphus Klazes de Jong*, Kastelein te Langweer.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, residerende te Langweer, als hiertoe Regterlijk gecommitteerd, gedenkt, ten overstaan van den Heere Vrederegter in het kanton Lemmer, publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:
Eene ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Oosterzee, gekwoteerd no. 56, groot ongeveer 27 bunders 55 v. roeden 77 v. ellen en 73 v. palmen, zoo Weid-, Hooi- als Klijnland, thans in gebruik bij *Jan P. Dijkstra*; belendende ten Oosten *Klaas J. Muurling* c. s., ten Westen *Jogchum E. Boersma* c. s., ten Zuiden *Jelle Kolk*, en ten Noorden de Meer. Alsmede ongeveer 36¾ v. roeden HOOILAND, mede onder Oosterzee gelegen; hebbende onderscheidene naastlegers; Sint Petri en den 12 Mei 1831 vrij te aanvaarden.
Wie gading maakt, kome op Woensdagen den 22 September 1830 bij de beschrijving, en den 6 October daaraanvolgende bij de finale toewijzing, telkens des namiddags ten twee ure, ten huize van *Cornelis van der Pal*, Logementhouder te Lemmer, en koope op Conditien dan voor te lezen, die inmiddels bij genoemden Notaris te vernemen zijn.

MR. H. H. BRONGERS, Notaris te Winsum, zal, publiek, ten overstaan van het VREDEGEREGT, op gewone Conditien verkoopen:
1. Eene kapitale BOERENPLAATS, no. 13, met de VASTE BEKLEMMING van pl. m. 66 bunders best *Groen-* en *Bouwland*, tot huur doende aan Mevrouw de Weduwe *Trip*, te Groningen, des jaars *f* 415 : 45, staande en gelegen te Klein Garnwerd, onder Winsum.
2. De VASTE BEKLEMMING van pl. m. twee bunders Land, in de Schilligeham gelegen, en tot huur doende des jaars *f* 21.
3. Eene BEHUIZINGE met het daarbij behoorende HEEM, tot huur doende des jaars *f* 2 : 50, gelegen te Garnwerd, in het kanton Zuidhorn.

Deze verkooping zal zijn ten huize van den Kastelein *H. L. Stoit*, te Winsum, op Maandag den 27 September 1830, des morgens ten 10 ure.
Mr. H. H. BRONGERS.

De Notaris B. J. VAN ASSEN, te Workum, zal, op autorisatie der Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Sneek, als daartoe speciaal benoemd, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Hindeloopen, publiek bij strijk- en verhooggelden, aan de meestbiedenden, presenteren te verkoopen:
1. Eene uitmuntend wel gebouwde en zeer sterke en hechte KOOPMANS HUIZINGE, benevens den TUIN en ERVE daartoe behoorende, staande en gelegen aan de groote zijde van de Wijmerts binnen Workum, geteekend wijk D, no. 60; tot 12 Mei 1831 bij *J. S. de Vries* als huurder in gebruik, en alsdan vrij te aanvaarden.
2. Een dito HUIS en ERVE, geteekend wijk G, no. 11, staande en gelegen aan het Zuid-end binnen Workum, bij de Weduwe van *H. Koets*, tot 12 Mei 1833 in huur, en alsdan vrij te aanvaarden.

Wie daaraan gading maakt, kome op Woensdag den 22 September 1830, des namiddags ten 3 ure, in het Logement *het Wapen van Amsterdam*, te Workum, bij de provisionele en definitive toewijzing.
De Conditien dezer verkoooping zijn intusschen te vernemen ten Kantore van gemelden Notaris.

De door den Notaris Jr. J. L. T. WAUBERT DE PUISEAU, te Lemmer aangekondigde VERKOOP van VASTIGHEDEN, onder de *Lemmer*, *Follega* en *Echten*, waarvan de eerste zitdag was bepaald op den 15 September 1830, wordt tot nadere advertentie uitgesteld.

BOELGOED op Donderdag den 9 September 1830, des namiddags ten twee ure, in het logement het Posthuis te Franeker, van onderscheidene soorten van LINTEN, geschikt voor Vrouwen Hoeden; voorts andere ELLEWAREN, KOUSEN, DOEKEN, en wat dies meer zij.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, voor zoo veel noodig, ten overstaan van het Vredegeregt kanton Harlingen, op Woensdagen den 8 en 15 September 1830, bij de provisionele en eindelijke toewijzing, telkens des avonds ten 6 ure, in het Heeren Logement van *D. Minnema*, in het openbaar presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE met annexen, staande in de Groote Kerkstraat te Harlingen, wijk F, no. 171, bij de Weduwe *Jan Bekius*, als eigenaarsche bewoond.
2. Eene HUIZINGE met annexen, genaamd de kleine Oijevaar, staande bij de Franekerpijpen aldaar, wijk D, no. 73, bij de Weduwe *Pieter Abes Abbinga* als huurdersche voor *f* 60 in het jaar in gebruik.
3. Eene HUIZINGE, met eene zeer geschikte MAST- en BLOKMAKERIJ, en annexen, staande aan de Zuiderhaven aldaar, wijk E, no. 82, bij de Weduwe *Pieter Blok* en *Jan de Groot* als eigenaars bewoond.
4. Eene HUIZINGE, met SCHRIJNWERKERSWINKEL en annexen, staande aan de Zuiderhaven aldaar, wijk E, no. 81, bij *Hendrik Edsjoes* als eigenaar in gebruik.
5. Eene HUIZINGE met annexen, staande aan de Zoutsloot aldaar, wijk A, no. 160, bij *Barend Kroek* bewoond.

No. 1, 3 en 4 den 12 November 1830, no. 2 den 12 Mei 1832, en no. 5 den 12 Mei 1831 vrij te aanvaarden.

Faillissement van VAN OPPEN en GORTER.

R. H. VAN BURMANIA BARON RENGERS, Mr. W. W. BUMA en S. B. STIENSTRA, als definitive Sijndici in opgedacht Faillissement, presenteren, op bekomene autorisatie, ten overstaan van het Vredegeregt, door het ministerie van den Notaris Mr. S. S. WIJMA, te Harlingen, in het openbaar te verkoopen: Eene zeer nette in het jaar 1829 geheel gemoderniseerde HEEREN HUIZINGE, en een daaraan verbonden kapitaal hecht en sterk en sedert kort veel verbeterd MAGAZIJN, met twee Vleugels, TUIN en ERVE en verdere annexen, bekend onder den naam van *het Collegie*, staande en gelegen aan de Zuiderhaven te Harlingen, gekwoteerd wijk F, no. 11 en 74; het Woonhuis is op den 12 November 1830, en het Magazijn terstond na den finalen palmslag vrij te aanvaarden. Van den koopprijs is *f* 8008 : 98 betaalbaar in elf jaren, telkens een elfde met slechts 2½ percent interest en in Domein Losrenten aangenomen wordende tegen derzelver nominaal kapitaal.

Wie gading maakt, kome op Woensdagen den 15 en 22 September 1830, in het Heeren Logement bij *D. Minnema*, te Harlingen, bij de provisionele en finale toewijzing, telkens des avonds ten zes ure precies. Conditien te vernemen bij de voorschreven Sijndici en Notaris.

MR. H. HIDDINGA, Procureur te Sneek, gedenkt ten overstaan van Mr. L. J. HUBER, Notaris aldaar, op Dingsdag den 7 September 1830, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van *Jarig H. Meijer*, in het Nieuw-Hooghuis te Sneek, publiek op drie maanden crediet te verkoopen: 15 à 16 extra beste melke KOEIJEN.

De Notaris B. IJPMA, te Holwert, zal, voor den Koopman *E. PAS*, op Zaturdag den 11 September e. k., des namiddags ten 2 ure precies, ten huize van *Douwe Posthumus*, Kastelein te Holwert, bij boelgoed op ½ jaar crediet presenteren te verkoopen: Ongeveer 8 beste jonge RIJD- en WERKPAARDEN; 8 kalve en melke KOEIJEN en 16 meest misbarige Terschellinger VEULENS.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Men is voornemens publiek bij strijk- en verhooggeld te verkoopen:

Eene vermaarde en zeer wel gelegene ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Oosterzee, gekwoteerd met no. 64, groot ongeveer 46 bunders en 56 v. roeden zoo Weid-, Hooi als Klijnland, thans in gebruik bij *Haije Michiels de Jong*; belendende ten Oosten de Erven *Tennis Wiebes Haagsma*, ten Westen *Jan Kerstes Kerstma*, ten Zuiden den Rijdweg en ten Noorden de Meer. Sint Petri en den 12 Mei 1831 vrij te aanvaarden.

Wie gading maakt, kome op Maandag den 13 September 1830, bij de beschrijving, ten huize van *Cornelis van der Pal*, Logementhouder, wonende te Lemmer, en Vrijdag den 24 September daaraanvolgende, bij de finale toewijzing, ten huize van *Harke Martens Koopmans*, Kastelein bij de brug te Echten, telkens des namiddags ten 2 ure, en koope op Conditien dan voor te lezen, die intusschen te vernemen zijn bij de Notarissen T. S. VAN DER LEIJ te Langweer, WAUBERT DE PUISEAU te Lemmer en PEETING te Heerenveen.

MR. L. J. HUBER, openbaar Notaris te Sneek, gedenkt, op Dingsdag den 14 September 1830, bij de provisionele toewijzing, ten huize van *Jarig Hilles Meijer*, in het Hooghuis te Sneek, en op Dingsdag den 28 dier maand bij finale adjudicatie, ten huize van *Cornelis van der Wis*, in den Wijnberg aldaar, telkens des namiddags ten twee ure, bij strijk- en verhooggeld, aan de meestbiedenden te verkoopen:

1. Eene alleruitmuntendste en vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHURE, HOVINGE, BOOMEN, PLANTAGIE en WATERMOLEN cum annexis, staande en gelegen te Westhem, de Huizinge gekwoteerd met no. 6, en de Landen groot 32 bunders en ruim 51¾ v. roeden, thans in huur en gebruik bij *Hotze Jacobs Rusticus*, tot St. Petri en den 12 Mei 1831, en alsdan vrij te aanvaarden.
2. Vijftien bunders en ruim 43½ v. roeden allerbest vruchtbaar GREIDLAND, met het kwoteel AANDEEL der HUIZINGE en SCHURE enz., gelegen over hoog en laag in eene Zathe en Landen, met Huizinge, Schure, Hovinge, Boomen en Plantagie c. a., staande en gelegen onder den dorpe IJsbrechtum, de Huizinge gekwoteerd met no. 3, en de Landen groot ten naam en faam 19 bunders en ruim 84 v. roeden, in huur gebruik bij *Sjeuke Jacobs*, Weduwe *IJme Keimpes Schilstra*, tot St. Petri en Mei 1831, en voor den kooper op dien tijd vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maakt, kome op voorschreven tijd, ter bovengenoemde plaatsen, en koope alsdan op voor te lezene Conditien, inmiddels te vernemen ten Kantore van genoemden Notaris.

MR. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen:

Eene moderne, sterke, ruime en net bebouwde HEEREN HUIZINGE, met ERF en BLEEKVELD c. a., staande en gelegen aan den Oostkant van de Suipmarkt te Sneek, en aldaar gekwoteerd met wijk 2, no. 91, Verpondings nummer 198, bestaande in onderscheidene proper behangen Vertrekken, hechte Zolder, luchtige Kelder, Keuken, Bleek, Erf en verdere annexen en gerijfelijkheden, laatst bewoond geweest door den Heere *H. Beck*; acht dagen na de finale adjudicatie kan de Kooper in het bezit van het gekochte treden.

Wie hieraan gading maakt, kome op Woensdagen den 15 en 29 September 1830, telkens des avonds ten 7 ure precies, bij de beschrijving, ten huize van *W. E. Witteveen*, Koffijhuishouder te Sneek, en bij den finalen verkoop, ten huize van *H. S. à S. van Heslinga*, Societeithouder aldaar, en koope alsdan op voor te lezene Conditien, intusschen te zien ten Kantore van den Notaris voornoemd.

VERKOOPING.

Op Woensdag den 8 September 1830, ten 7 ure des avonds precies, bij *D. Minnema*, te Harlingen, van ZITPLAATSEN in het Ruim der Nieuwe Kerk aldaar, als: 3 in bank B, — 2 in bank G, — 1 in bank D, en 1 op stoel B, i.o. 80, — 1 op stoel C, no. 6.

HOUTVEILING,

Op Donderdag den 9 September 1830, ten 9 ure voor middag, op den Aarsentuin bij Leeuwarden, ten overstaan van den Notaris Mr. P. ANDREÆ, aldaar, van 3 à 4 ladingen eiken WOUDBOOMEN, waaronder eene partij Kromhout, Leggers en Damleggers, Hek- en Stekpalen; — alsmede eene mooije partij esschen en ipen BOOMEN, geschikt voor Huis- en Scheepstimmerlieden, Kast-, Molen- en Wagenmakers, Pomp- en Blokmakers, Kuipers, enz., enz.; aangevoerd door den Koopman *J. A. van der Sluis*.

UIT DE HAND TE HUUR,

Om met 1 November aanstaande te aanvaarden: Eene HUIZINGE, staande te Harlingen, bekend onder den naam van het *Zeekantoor*, voorzien van een zeer ruimen Zolder, twaalf Boven- en Benedenkamers, twee Keukens, twee Regenwatersbakken, twee Pompen, een groote Kelder loopende onder het gansche Huis door, en verdere gemakken. Nader onderrigt te bekomen bij den Agent van het Domein, te Leeuwarden.

AANBESTEDING

Bij gesloten briefjes van het *opbouwen* van de afgebrande SCHUUR, enz. onder Stiens, met bijlevering van alle daartoe benoodigde Materialen; waarvan de briefjes franco op Dingsdag den 14 September, des middags ten een ure, aan een eigenaar L. SJOERDS, op de Plaats zelve, onder Stiens, moeten ingezonden worden; zullende Bestek en Teekening aldaar twee dagen te voren ter lezing liggen, en nader informatie van het werk te bekomen zijn op den dag der besteding des morgens ten 11 ure.

AANBESTEDING. — Men is voornemens, aan te besteden: Het *maken* van een' NIEUWEN WATERMOLEN van ongeveer 14 ellen 3 palmen vlugt, te plaatsen aan den Geeuwswal, een half uur ten Zuidwesten van Sneek, waarvan de conditien kunnen worden gelezen en nagegaan ten huize van den Kastelein UILTJE EEKMA, in het Grietenijhuis binnen Sneek, alwaar van Dingsdag den 7 September af aan de conditien ter lezing zijn liggende.

De hieraan gading makenden, moeten vóór of op den 15 September daaraanvolgende, ten huize van den Kastelein *Uiltje Eekma* voornoemd, hunne briefjes gesloten inzenden.

De KERKVOOGDEN der Hervormde Gemeente te Akkerwoude zijn voornemens, (na approbatie van het Collegie van Toezigt op de Kerkelijke Zaken in deze Provincie) op den 13 September 1830, des middags om 12 uren, bij beslotene Briefjes aan te besteden: Eene aanmerkelijke VERNIEUWING van het KERKGEBOUW, met bijlevering van de noodige Materialen. Bestek en Conditien zullen ter lezing liggen vier dagen voor de aanbesteding, in de Herberg aldaar; terwijl de noodige aanwijzing van het Werk, e belanghebbenden zal gegeven worden, door *Pieter Karels Oberman* en *Johannes Booijes Booijinga*. De gegadigden vervoegen zich op tijd en plaats.

Uit naam der Medekerkvoogden,
R. S. DE BOER.

De KERKVOOGDEN van den dorpe Menaldum, voornemens zijnde een NIEUW REGISTER der *GRAVEN* te maken op het Kerkhof aldaar, roepen dien ten gevolge alle Eigenaren van gedachte Graven op, om aangave van dezelve te doen aan F. A. GERBENS, administrerend Kerkvoogd in gemelden Dorpe, vóór of uiterlijk op den 1 October e. k.; zullende de alsdan niet aangegevene Graven, beschouwd worden aan de Kerk te zijn vervallen.

De Kerkvoogden voornoemd,
Menaldum, den 7 Augustus 1830. J. S. SEVENSTER, *Secretaris.*

Nadere Oproeping van Crediteuren.

Bij vonnis van de Regtbank van eersten aanleg, zittende te Leeuwarden, als belast met de commerciële regtsoefening aldaar, van den *zeven en twintigsten Augustus* 1830, is aan de Crediteuren van WILLEM VAN OPPEN en DIRK JANS GORTER, Kooplieden, wonende te Harlingen, handel drijvende onder den naam van *van Oppen en Gorter*, die hunne pretentien nog niet ter verificatie hebben aangeboden, een nieuw termijn van *vier maanden*, eindigende den *zeven en twintigsten* December achttienhonderd dertig, vergund, ten einde binnen dien tijd hunne schuldvorderingen in te leveren ter verificatie.

Voor Extract conform,
J. VAN LEEUWEN, *Griffier.*

Nadere Oproeping van Crediteuren.

Bij vonnis van de Regtbank van eersten aanleg, zittende te Leeuwarden, als belast met de commerciële regtsoefening aldaar, van den *zeven en twintigsten Augustus* 1830, is aan de Crediteuren van het huis van negotie van WILLEM VAN OPPEN, Zeehandelaar te Harlingen, die hunne pretentien nog niet ter verificatie hebben aangeboden, een nieuw termijn van *zeven weken*, eindigende den *dertienden* October achttienhonderd dertig, vergund, ten einde binnen dien tijd hunne schuldvorderingen in te leveren ter verificatie.

Voor Extract conform,
J. VAN LEEUWEN, *Griffier.*

De ondergeteekende berigt door deze aan zijne geëerde begunstigers, dat de TABAK van zijne Fabrijk 2½ cents per ½ Ned. ℔ is afgeslagen; — dat voor de wederverkoopers de Blanke op 40, en de Baaij en Fijne Krul op 30 cents het ½ Ned. ℔ is gesteld, zonder eenige korting. B. S. STELLINGWERFF.

Franeker, den 7 September 1830.

LEES HIER. — De ondergeteekenden maken aan het geëerde publiek bekend, dat zij voorzien zijn van HAARD-, KAGCHEL- en SMEEDKOLEN, van de beste kwaliteiten; bevelen zich vriendelijk in de gunst van het geëerde publiek, onder belofte van eene goede behandeling. R. VAN DRIESEN.

Sneek, den 5 September 1830. J. SIKSMA.

Met permissie van Burgemeester en Wethouders der stad Workum, gedenken de Logementhouder C. T. LOHMAN en eenige Liefhebbers aldaar, op Zaturdag den 11 September eerstkomende, te laten Verbiljarten: Eene fraaije *ZILVEREN TABAKSDOOS* tot Prijs, en tot eene Premie een *GOUDEN TIENGULDENSTUK*. Alle Liefhebbers worden verzocht, des morgens vóór negen ure zich in persoon of met vrachtvrije brieven aan te geven, terwijl het ten tien ure een aanvang zal nemen.

PS. Bovengemelde Logementhouder verwittigt mits dezen dat bij hem gedurende de Kermis OPEN TAFEL zal worden gehouden.

KAATSPARTIJ.

Met toestemming van Heeren Grietman en Assessoren van Baarderadeel, gedenkt de Kastelein JOLT JACOBS KALMA, te Hijlaard, *op Zondag den 12 September* 1830, (in plaats van op Zaturdag den 11), des morgens ten elf ure, te laten Verkaatsen en aan de winners vrij te vereeren: *DRIE GOUDEN VIJFGULDENSTUKKEN.*

KAATSPARTIJ.

Met consent van den Heer Grietman van Barradeel, gedenkt de Koffijschenker *J. K. RIEMERSMA*, te Sexbierum, met eenige Ingezetenen, op Maandag den 13 dezer, aldaar te laten Verkaatsen en aan de winners vrij te vereeren: *Drie fraai bewerkte ZILVEREN LEPELS*, en zulks bij porturen; wordende de Liefhebbers verzocht, zich vroegtijdig aan te geven.

PS. Ingevalle het getal der Kaatsers zulks toelaat, zal de prijs in een' *Zilveren Tabaksdoos* bestaan.

)o( )o(Er wordt gevraagd een jong BOEKDRUKKERSGEZEL, en een, die het LETTERZETTEN tamelijk verstaat, alsmede een STEENDRUKKER. Adres in persoon of met vrachtvrije brieven bij den Boekhandelaar *G. T. N. SURINGAR*, te Leeuwarden.

)o( )o(Men verlangt, zoo spoedig mogelijk, een MIDDELKNECHT, op eenen *HOUTZAAGMOLEN*, liefst ongehuwd. Diegenen welke daartoe de vereischte bekwaamheid bezitten, en tevens bewijzen van goed gedrag kunnen bijbrengen, adresseren zich in persoon bij *J. DE VRIES BUWALDA & COMP.*, buiten het Hoogend, te Sneek.

)o( )o(Alzoo er in den nacht tusschen den 30 en 31 Augustus 1830, uit het Land van de Erven van *JOHANNES NAMMENS ANDRINGA*, in den Zuidhoek van Vrouwen Parochie, vermist: Een zwart langstaart RUINPAARD, en naar vermoeden gestolen is, wordt een ieder verzocht die zulks teregt kan brengen of aanwijzing van hetzelve weet te doen waar hetzelve zich ophoudt, zulks aan te geven ten huize van voornoemde Erven in gemelden Zuidhoek; zullende voor moeite en kosten wel beloond worden.

Bij GEBROEDERS DIEDERICHS, *te Amsterdam*, komt heden van de Pers:

I. TIJDSTROOM, *of geschiedkundige Kaart van het* KONINGRIJK DER NEDERLANDEN; aan Z. M. den Koning met Hoogstdeszelfs toestemming opgedragen door D. BUDDINGH, Lid der Hollandsche Maatschappij van fraaije Kunsten en Wetenschappen, enz.

Deze Kaart, op welke de Geschiedenis des Vaderlands in verband met die van andere Rijken, in alle bijzonderheden en met de meeste naauwkeurigheid is ontwikkeld, is gedrukt op *drie bladen Atlas* Velin papier, en naar de verschillende Rijken en Provincien gekleurd. Prijs met de daarbij behoorende *Handleiding*.......... *f* 9 : 50.

Dezelve Kaart op linnen met stokken en knoppen naar rato; zij is bij ons ter bezigtiging voorhanden.

II. FEESTVIERING *bij de ontsluijering van het Standbeeld van* JACOB CATS, *Ridder, Raadpensionaris van Holland, opgerigt te Brouwershaven, den 11 December* 1829. Uitgegeven door het Bestuur van het Departement *Schouwen*, der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*. Met eene afbeelding van het Standbeeld. Prijs in gewoon gr. 8vo.......... 80 Cents.

Ten gerieve der respective bezitters onzer *volledige nieuwe uitgave van* CATS *Werken*, in één Boekdeel, hebben wij van bovenstaand werkje ook eene uitgave in hetzelfde rojaal gr. 8vo formaat voorhanden, om bij die uitgave ingelegd of ingebonden te kunnen worden, tot denzelfden geringen prijs.

III. GRONDBEGINSELEN DER NATUURKUNDE, zonder behulp van wiskundige betoogen, voorgedragen door NEIL ARNOTT, M. D. *Lid van het Koninklijk Kollegie van Natuurkundigen te Londen*; naar de *vierde* uitgave uit het Engelsch vertaald door A. C. OUDEMANS, *Lector in de proefondervindelijke Natuurkunde*, enz. Eerste deel, eerste stuk, met eene plaat. Prijs bij Inteekening.......... *f* 1 : 70.

Dit werk, hetwelk alom eenen voorbeeldeloozen lof heeft ingeoogst, is een waardig tegenhanger tot Prof. I. G. SOMMER'S, *Tafereel van het Heelal*, van welk voortreffelijk werk thans het 2e deel het licht zien en het 3e reeds ter perse is.

IV. OEUVRES DE J. DELILLE, Edition en UN SEUL VOLUME *troisième* Livraison.......... *f* 3 : 50.

V. *Algemeen Noodwendig* WOORDENBOEK DER ZAMENLEVING, *Tweede* Aflevering. Onder het zeer aanzienlijk getal der genen welke de uitgave van dit werk door derzelver verereende Inteekening bevorderlijk hebben gelieven te zijn, telt men Z. M. den Koning, H. M. de Koningin, de Prinsen en Princessen, zoowel als de voornaamste Officieren van het Koninklijk Huis.

VI. GEDENKSCHRIFTEN VAN VIDOCQ, *Chef der Fransche Veiligheids Politie*. Zevende Deel, ook onder den titel:

DE STAATKUNDIGE INQUISITIE, *of zoogenaamde Hooge Politie in Frankrijk ontmaskerd*, benevens daartoe betrekkelijke mededeelingen, met opzigt tot aanzienlijke Staatsbeambten en andere hooge personaadjen. Voorafgegaan door een geschiedkundig overzigt der Staatkundige Politie in het algemeen, van haren eersten oorsprong tot op den tegenwoordigen tijd, uit het Fransch. *Eerste* Deel, gr. 8vo.......... *f* 1 : 80.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.

B U I T E N- G E W O N E

LEEUWARDER COURANT.

D I N G S D A G den 7 SEPTEMBER 1830.

LEEUWARDEN, den 7 September.

Door buitengewone gelegenheid is alhier aangebragt de navolgende door Z. M. den Koning uitgevaardigde proclamatie:

's GRAVENHAGE, den 5 September.

Wij WILLEM, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz., enz., enz.

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

De Goddelijke Voorzienigheid, welke aan dit Koningrijk vijftien jaren van vrede met geheel Europa, inwendige orde en toenemenden voorspoed schonk, heeft onlangs twee gewesten met tallooze rampen bezocht, terwijl de rust van onderscheiden bijgelegene Provinciën is gestoord, of bedreigd geworden.

Op het eerste berigt van die onheilen, hebben wij al aanstond eene buitengewone bijeenroeping bevolen van de Staten-Generaal, die naar luid der Grondwet, het geheele Nederlandsche volk vertegenwoordigen, en zulks, ten einde met gemeen overleg van Hun Edel Mogenden, de maatregel te beramen, welke de toestand der natie en de tegenwoordige omstandigheden vorderen.

Te gelijker tijd zijn Onze beminde Zonen, de Prins *van Oranje*, en Prins *Frederik* der Nederlanden door Ons belast geworden, zich naar die gewesten te begeven, zoo wel om, met de middelen daartoe ter hunner beschikking gesteld, de personen en eigendommen te beschermen, als om zich te verzekeren van den waren staat van zaken, en Ons, tot bedaring der gemoederen, de meest geschikte maatregelen voor te dragen.

Deze zending, welke volbragt is met eene menschlievendheid en edelmoedigheid, die door de natie hoog gewaardeerd zal worden, heeft Ons bevestigd in de overtuiging, dat zelfs dáár, waar zich de meeste onrust vertoont, de gehechtheid aan Ons Stamhuis en aan de Nationale onafhankelijkheid blijft verzekerd en wordt verkondigd, en hoe bedroevend ook voor Ons hart de omstandigheden zijn, die ter Onzer kennis zijn gekomen, Wij missen de hoop niet, dat het Ons met den bijstand van den Almagtigen God, wiens hulp Wij, in deze ernstige en treurige gesteldheid van zaken, afsmeken, en door de medewerking van alle welgezinde en goede burgers in de onderscheidene gedeelten van het Rijk, zal mogen gelukken de orde terug te brengen, en de werking der wettige magten, mitsgaders de kracht der wetten te herstellen.

Wij rekenen daartoe op het gemeen overleg der Staten-Generaal. Wij zullen hen uitnoodigen om te overwegen, of de onheilen, waaronder het Vaderland zucht, te wijten zijn aan eenig gebrek in de nationale instellingen, en of er rede zoude zijn, deze te wijzigen, en vooral ook, of de betrekkingen, door de traktaten en door de grondwet, tusschen de twee groote afdeelingen van het Koningrijk gevestigd, tot bevordering van het gemeenschappelijk belang, in form of in aard, zouden behooren te worden veranderd. Wij verlangen, dat die gewigtige vraagpunten met zorg en volkomene vrijheid overwogen worden, en geene opoffering zal voor Ons hart te zwaar zijn, om de wenschen te vervullen, en het geluk te verzekeren van een volk, welks welzijn het voorwerp is geweest van onze teederste en bestendige zorgen.

Maar evenzeer als Wij gezind zijn, om met mildheid en openhartigheid, door ruime en beslissende maatregelen, het heil des Vaderlands te helpen bevorderen, evenzeer is het Ons stellig besluit, de wettig verkregene regten van alle de gedeelten van het Koningrijk, zonder onderscheid, te handhaven, en tot die maatregelen niet anders over te gaan, dan langs den regelmatigen weg, overeenkomstig den eed door Ons, en aan Ons afgelegd.

Nederlanders! Bewoners der verschillende streken van dit schoone land, dat meer dan eens door de Goddelijke gunst en de aaneensluiting der ingezetenen is ontrukt geworden aan de onheilen waaraan hetzelve ten prooi was, verbeidt alsnu, met kalmte en vertrouwen, de oplossing der gewigtige vraagpunten, welke de omstandigheden hebben doen geboren worden; — ondersteunt de pogingen van het wettig gezag tot bewaring der inwendige orde, en van de kracht der wetten, dáár, waar dezelve niet zijn verstoord geworden, en tot herstel van orde en wet, dáár, waar aan dezelve eenig letsel is toegebragt.

Leent sterkte aan de Wet, op dat wederkeerig de wet uwe bezittingen, uwe nijverheid en uwe persoonlijke veiligheid bescherme.

Dat alle verschil van meeningen verdwijne voor de toenemende gevaren eener regeringloosheid, welke zich in verschillende plaatsen onder de verschrikkelijkste gedaante vertoont, en die, zoo zij door de middelen, welke de grondwet ter beschikking der Regering stelt, en door den ijver der goede burgers niet wordt voorgekomen of afgeweerd, eenen onherstelbaren slag aan het welzijn der bijzondere ingezetenen en aan den nationalen voorspoed zal toebrengen. Dat alle goede burgers zich overal afscheiden van de onruststokers, en dat hunne edele pogingen tot herstel der algemeene rust, dáár, waar zij nog ieder oogenblik bedreigd wordt, eindelijk paal en perk stellende aan zoo groote rampen, de sporen zelf daarvan eenmaal geheel mogen uitwisschen.

En zal deze alomme worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is, en voorts in het *Staatsblad* worden geplaatst.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5 September des jaars 1830, van Onze Regering het *zeventiende*.

(Get.) W I L L E M.

Van wege den Koning,

(Get.) J. G. DE MEIJ VAN STREEFKERK.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.